

Rekenhof

Basisopleiding voor politie-inspecteurs

Opvolging 2024 van de aanbevelingen

Verslag van het Rekenhof aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers
Brussel, september 2024

Rekenhof

Basisopleiding voor politie-inspecteurs

Opvolging 2024 van de aanbevelingen

Verslag goedgekeurd in de algemene vergadering van het Rekenhof van 4 september 2024

1	Context	3
1.1	Opleidingsproces	3
1.2	Actoren in het proces van de basisopleiding	4
1.3	Aantal op te leiden inspecteurs	5
1.4	Financiering	7
2	Initiële audit van 2022	8
3	Opvolgingsmethode	9
4	Uitvoering van de aanbevelingen	10
4.1	Afstemming van het opleidingsproces op de personeelsbehoeften	10
4.2	Coördinatie en controle van de kwaliteit van de basisopleiding	16
4.3	Beheersing van de kosten van de basisopleiding	22
5	Conclusies	23

Basisopleiding voor politie-inspecteurs: opvolging 2024 van de aanbevelingen

In 2022 onderzocht het Rekenhof of de basisopleiding voor politie-inspecteurs voldeed aan de kwantitatieve en kwalitatieve personeelsbehoeften, of de controle- en coördinatiemechanismen de kwaliteit van de opleiding waarborgen en of de kosten van de basisopleiding voor politie-inspecteurs onder controle waren. Na afloop van zijn werkzaamheden oordeelde het Rekenhof dat de Federale Politie geen homogene opleiding noch een gelijkwaardige validering van de verworven kennis in alle scholen kon waarborgen. Er was overigens geen gecentraliseerd kader om de reglementaire kwaliteitsnormen te kunnen opvolgen. Het Rekenhof stelde ook vast dat de middelen sterk verschillen van school tot school. De Federale Politie beschikte bovendien niet over informatie over de totale kostprijs van de opleiding van een aspirant-inspecteur.

Twee jaar na de publicatie van het initiële auditverslag is het Rekenhof van oordeel dat van de achttien aanbevelingen uit 2022 er drie zijn uitgevoerd, er acht in uitvoering zijn en er zeven niet werden uitgevoerd. In meerdere domeinen is vooruitgang geboekt maar de uitvoering van de meeste projecten zal tijd kosten en voor sommige is een aanpassing van de wetgeving nodig. Het Rekenhof is van oordeel dat de actoren van de audit weliswaar maatregelen hebben genomen naar aanleiding van het verslag van 2022, maar dat voor bepaalde kritieke aanbevelingen uit het initiële verslag nog belangrijke acties moeten worden ondernomen.

1 Context

De basisopleiding van politie-inspecteurs wordt gegeven met het oog op een eerste baan in het operationele kader van de politie-inspecteurs. De opleiding wordt zowel voor de Federale als voor de Lokale Politie gegeven, wat de uitbouw van een gedeelde cultuur bevordert. Ze wordt op gedecentraliseerde wijze georganiseerd maar de homogeniteit ervan moet de mobiliteit van het personeel alsook een gelijke kwaliteitsvolle dienstverlening over het hele grondgebied garanderen.

1.1 Opleidingsproces

Wie de functie van politie-inspecteur wil uitoefenen, moet met succes de selectieproeven, de basisopleiding en een probatiestage doorlopen. Hierna volgen de voornaamste stappen in het proces.

1.1.1 Selectie

De laureaten van de selectieproeven worden opgenomen en gerangschikt in een wervingsreserve die twee jaar geldig is. Vroeger werden ze opgeroepen door de Federale Politie om de basisopleiding te starten, sinds september 2021 moeten ze postuleren voor een vacature in een politiezone of bij de Federale Politie.

1.1.2 Basisopleiding

Zodra ze in de politieschool zijn toegelaten, worden de laureaten aspirant-personeelsleden en ontvangen ze een bezoldiging. De opleiding duurt twaalf maanden. De theorie wordt opgedeeld in twee blokken en telt vijftien onderwijsmodules ('clusters') en 1.314 studie-uren. De praktijk wordt aangeleerd tijdens 328 uur werkplekleren in de politiediensten.

De aspiranten worden permanent geëvalueerd over de onderwezen materies en na elk blok volgt een examen. Op het einde van de opleiding volgt er een proef. Hun professioneel functioneren wordt geëvalueerd tijdens het werkplekleren en op het einde van de opleiding. Als een aspirant slaagt, verklaart de jury haar of hem 'geschikt'. Slaagt hij of zij niet, dan kan de jury een gemotiveerd voorstel tot slagen richten aan de directeur-generaal van de Algemene Directie van het Middelenbeheer en de Informatie van de Federale Politie (DGR), of voorstellen dat de betrokkene de opleiding geheel of deels overdoet, of een gemotiveerd voorstel tot definitieve afwijzing doen. In dat laatste geval geldt een specifieke procedure en na afloop ervan neemt de directeur-generaal een beslissing binnen de 60 werkdagen na ontvangst van het volledige dossier van de school.

1.1.3 Benoeming en probatiestage

De aspiranten die voor hun opleiding slagen, worden benoemd tot inspecteur. Zij doorlopen een probatiestage van zes maanden in de functie waarvoor ze zijn geselecteerd, die onder bepaalde voorwaarden kan worden verlengd¹. Slagen ze niet voor de stage, dan kan de korpschef, commissaris-generaal of directeur-generaal beslissen de stage te verlengen of voorstellen aan de burgemeester, aan het politiecollege of aan de benoemende overheid om de stagiair ontslag te laten nemen, of zijn reffectatie te laten vragen in zijn oorspronkelijke kader wegens beroepsongeschiktheid. Die stage is geen onderdeel van de basisopleiding².

1.2 Actoren in het proces van de basisopleiding

Tien politiescholen bieden de basisopleiding voor inspecteurs aan: één in elke provincie (behalve Waals-Brabant en Luxemburg), twee voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (één Franstalige, één Nederlandstalige).

De meeste erkende scholen hangen rechtstreeks af van de provincies en hebben het statuut van provinciedienst of provinciebedrijf. Enkel de scholen van Brussel en West-Vlaanderen hebben het statuut van vzw.

De DGR staat in voor het coördineren, harmoniseren, erkennen van de opleidingen en het onderzoeken van de kwaliteit ervan. In 2022 waren twee entiteiten actief op het vlak van de basisopleiding: de Directie van het Personeel (DRP) voor de financiële omkadering, en voor de pedagogische omkadering, de Nationale Politieacademie (ANPA) die afhangt van de DRP. Dat de ANPA bij dit proces is betrokken, is het gevolg van diverse hervormingen bij de Federale Politie, met name de fusie tussen de federale politieschool en de directie van de opleiding van de DGR. Hoewel die di-

¹ Artikelen V.II.8 en V.II.9 van het koninklijk besluit van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten.

² Artikel V.II.14 van het bovenvermeld koninklijk besluit van 30 maart 2001.

rectie sinds oktober 2014 niet meer bestaat, is er nog steeds sprake van in de regelgeving over de pedagogische omkadering³.

Sinds 2015 is de Algemene Inspectie van de Federale Politie en van de Lokale Politie (AIG)⁴ belast met de oprichting van de Commissie belast met de controle van de kwaliteit van de politionele opleiding waarin de regelgeving voorziet. De AIG is een controleorgaan dat onafhankelijk is van de politiediensten en ressorteert onder de uitvoerende macht. Ze moet de werking van de Geïntegreerde Politie optimaliseren en is o.a. bevoegd voor de evaluatie en de opleiding van het personeel.

De AIG stelt in haar antwoord dat deze opdracht aan haar werd toegewezen middels een aanpassing van het koninklijk besluit betreffende de basisopleiding van de politie-inspecteurs⁵, zonder aanpassing van haar oprichtingswet⁶ noch van het koninklijk besluit betreffende haar werking⁷. Een ministerieel besluit van 2020⁸ bepaalde de samenstelling en de nadere werkingsregels van de Commissie belast met de controle van de kwaliteit van de politionele opleiding en de leden ervan werden in februari 2024 nominatief benoemd⁹.

Het Vast Comité van Toezicht op de Politiediensten (Comité P)¹⁰ ten slotte stelt als collaterale instelling van het parlement onderzoeken in naar de activiteiten en de werkwijze van de politiediensten. Het onderzoekt hoe de opleiding is georganiseerd en welke impact die heeft op de handelingen van de politiediensten.

1.3 Aantal op te leiden inspecteurs

Elk jaar baseert de minister zich op het aantal vacante betrekkingen die niet via interne mobiliteit kunnen worden toegewezen, om te bepalen hoeveel inspecteurs er in de scholen moeten worden opgeleid.

3 Koninklijk besluit van 6 april 2008 betreffende de kwaliteitsstandaarden, de pedagogische- en omkaderingsnormen van de politiescholen en het college van de directeurs van de politiescholen en tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 februari 2022 betreffende de terbeschikkingstelling van opleiders van de Federale Politie in de erkende politiescholen en betreffende de nadere regels voor de toekenning van een financiële tussenkomst voor de organisatie van selectieproeven en van beroepsopleidingen door de erkende politiescholen.

4 Artikel 50 van het koninklijk besluit van 24 september 2015 betreffende de basisopleiding van de personeelsleden van het basiskader van de politiediensten.

5 Artikel 50 van het bovenvermelde koninklijk besluit van 24 september 2015.

6 Wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en houdende diverse bepalingen betreffende de rechtspositie van sommige leden van de politiediensten.

7 Koninklijk besluit van 20 juli 2001 betreffende de werking en het personeel van de algemene inspectie van de federale politie en van de lokale politie.

8 Ministerieel besluit van 29 juli 2020 tot vaststelling van de samenstelling en de nadere werkingsregels van de Commissie belast met de controle op de kwaliteit van de politionele opleiding.

9 Ministerieel besluit van 9 februari 2024 houdende aanwijzing van de leden van de Commissie belast met de controle van de kwaliteit van de politionele opleiding.

10 Artikelen 1 en 9 van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse.

Tabel 1 – Aanwerving van inspecteurs van 2014 tot 2023

Aantal	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aan te werven inspecteurs – doelstellingen (algemene beleidsnota's)	1.400	800	1.600	1.400	1.400	1.400	1.400	1.600	1.600	1.600
Laureaten van de selectieproeven ¹¹	-	-	-	-	-	1.173	1.208	1.835	1.587	1.619
Inspecteurs in opleiding	890	805	1.460	1.295	1.235	1.168	1.133	1.571	1.278	1.043
Benoemde inspecteurs	1.426	1.279	724	1.237	1.414	1.238	1.208	1.142	1.337	1.169

Bron: Rekenhof, op basis van de gegevens van de Federale Politie

Zoals bleek uit de initiële audit (zie hieronder [punt 2](#)) werden de doelstellingen in termen van aan te werven inspecteurs niet gehaald. Het aantal inspecteurs dat effectief aan de opleiding begint na te zijn geselecteerd, ligt lager dan de aangekondigde doelstellingen.

De Federale Politie is in haar antwoord van oordeel dat haar doelstellingen in termen van aan te werven kandidaten zijn bereikt. Ze interpreteert het aantal jaarlijks aan te werven inspecteurs immers als het aantal laureaten van de externe en interne selectieprocedures. Voor de Federale Politie, die volhoudt dat die doelstelling altijd zo werd geïnterpreteerd, gaat het dus niet om het aantal inspecteurs in opleiding.

De Federale Politie legt uit dat in het kader van het nieuw ingevoerde selectiesysteem het toetreden tot een opleiding afhangt van twee essentiële factoren: het openstellen van vacante betrekkingen door de operationele diensten en het feit dat laureaten van de selectieproeven solliciteren naar die betrekkingen. In die context is het de bedoeling over voldoende laureaten te beschikken in de wervingsreserve. In haar antwoord van juni 2024 stelt ze dat meer dan 900 laureaten wachten om bij een operationele dienst te worden uitgenodigd en dat dat aantal al verschillende maanden redelijk constant blijft.

De Federale Politie merkt op dat de minister van Binnenlandse Zaken enkel verantwoordelijk is voor de selectieprocedure en dat ze de lokale politiezones niet kan verplichten om betrekkingen vacant te verklaren.

De Federale Politie benadrukt voorts de inspanningen die ze doet om veel kandidaten aan te trekken voor de selectieproeven.

Het Rekenhof stelt vast dat in de algemene beleidsnota's van de minister van Binnenlandse Zaken van het begin van de vorige legislatuur duidelijk sprake is van een doelstelling om 1.600 inspecteurs per jaar aan te werven en op te leiden. De doelstellingen in de laatste nota's van die legislatuur zijn vager en vermelden slechts een doelstelling van 1.600 aan te werven inspecteurs. Hoe

¹¹ De Federale Politie deelde die cijfers in 2024 mee in haar antwoord.

dan ook, de notie van laureaat van de selectieproeven waarover de Federale Politie in haar antwoord en de minister in de pers spreken, is daar niet in terug te vinden.

Doelstellingen vastleggen voor het aantal laureaten van selectieproeven garandeert niet dat evenveel politie-inspecteurs worden opgeleid en aangeworven, zoals blijkt uit de gegevens van voorgaande [tabel 1](#). Het aantal laureaten is overigens een weinig relevante indicator in het licht van de finale doelstelling die erin bestaat de uitstromende personeelsleden in de operationele politiediensten te vervangen en zo te waarborgen dat er voldoende politiemensen zijn in België.

1.4 Financiering

Het ministerieel besluit van 7 mei 2007¹² organiseert de verdeling van de kandidaten voor de basisopleiding over de erkende scholen. De verdeling van de aspiranten tussen de tien politiescholen gebeurt op basis van een sleutel. In de praktijk wordt bij de toelating in de scholen rekening gehouden met het taalstelsel, met de beschikbare plaatsen alsook met de door de laureaten meegeerde schoolkeuze en aanvangsdatum van de opleiding.

De Federale Politie kent een jaarlijkse subsidie toe aan de erkende politiescholen om bepaalde selectieproeven en diverse opleidingen, zoals de basisopleiding, te organiseren. De financiële tegemoetkoming gebeurt overeenkomstig de bepalingen van het koninklijk besluit van 28 februari 2002¹³. Voor de basisopleiding bedraagt die 125.000 euro per klas. Elke klas telt maximum 39 inspecteurs in opleiding. Vanaf de 40^e aspirant komt er een extra klas bij. Zodra een klas meer dan 25 aspiranten telt, wordt per aspirant een bijkomend bedrag van 2.000 euro toegekend.

Overeenkomstig het ministerieel besluit waarvan sprake, ontvangen de scholen het bedrag van de eerste schijf (5 miljoen euro) als voorschot, volgens dezelfde verdeelsleutel als die van de aspiranten. De tweede schijf, bepaald volgens de in de vorige paragraaf genoemde berekeningswijze van de financiële tegemoetkoming, wordt het daaropvolgende jaar gestort. De school behoudt het jaarlijkse saldo als dat lager uitvalt dan de eerste schijf. De aan de scholen toegekende bedragen zijn echter afhankelijk van de beschikbare kredieten die zijn ingeschreven in de begroting van de Geïntegreerde Politie.

De provincies komen ook voor een groot maar variabel deel tussen in de financiering van de politiescholen, zowel voor de werking als voor de investeringen.

¹² Ministerieel besluit van 7 mei 2007 tot uitvoering van sommige bepalingen van het koninklijk besluit van 28 februari 2002 betreffende de terbeschikkingstelling van opleiders van de Federale Politie in de erkende politiescholen en betreffende de nadere regels voor de toekenning van een financiële tussenkomst voor de organisatie van selectieproeven en van beroepsopleidingen door de erkende politiescholen.

¹³ Koninklijk besluit van 28 februari 2002 betreffende de terbeschikkingstelling van opleiders van de federale politie in de erkende politiescholen en betreffende de nadere regels voor de toekenning van een financiële tussenkomst voor de organisatie van selectieproeven en van beroepsopleidingen door de erkende politiescholen.

Tabel 2 – Verdeling van de inspecteurs in opleiding over de politiescholen in vergelijking met de verdeelsleutel waarin het ministerieel besluit van 2007 voorziet

Scholen	Verdeelsleutel %	2020		2021		2022		2023	
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Antwerpen	12,0	79	6,5	99	6,3	81	6,3	100	9,6
Vlaams-Brabant	8,0	85	7,0	156	9,9	129	10,1	177	17,0
Brussel FR	11,5	156	12,9	138	8,8	139	10,9	65	6,2
Brussel NL	8,0	20	1,7	23	1,5	10	0,8	29	2,8
West-Vlaanderen	8,0	103	8,5	138	8,8	117	9,2	140	13,4
Oost-Vlaanderen	8,0	117	9,7	130	8,3	148	11,6	119	11,4
Henegouwen	11,5	182	15,1	261	16,6	157	12,3	77	7,4
Luik	11,5	188	15,6	235	15,0	201	15,7	93	8,9
Limburg	8,0	79	6,5	121	7,7	110	8,6	82	7,9
Namen	11,5	199	16,5	270	17,2	186	14,6	161	15,4
Totaal	100 %	1.208	100 %	1.571	100 %	1.278	100 %	1.043	100 %

Bron: Rekenhof, op basis van de gegevens die de DRP heeft meegedeeld

Uit recente gegevens blijkt dat de feitelijke verdeling van de inspecteurs in opleiding niet overeenkomt met de verdeelsleutel in de regelgeving. De verschillen zijn soms aanzienlijk, zoals al bleek uit de initiële audit.

2 Initiële audit van 2022

In zijn initiële auditverslag dat in juni 2022 werd gepubliceerd, onderzocht het Rekenhof de basisopleiding voor politie-inspecteurs, die van essentieel belang is voor de goede werking van de Geïntegreerde Politie.

Het Rekenhof stelde daarin vast dat de aanwervingsdoelstellingen die de minister van Binnenlandse Zaken destijds aankondigde, niet waren gehaald. Het aantal toelatingen tot de scholen kwam niet overeen met de verdeelsleutel tussen scholen die in de regelgeving was vastgelegd. De inhoud en de praktijken van de opleiding evenals de evaluatiewijzen verschilden bovendien van school tot school. Er bestond tot slot geen centrale instantie om het goede verloop van de probatiestage te verzekeren. De conclusie van het Rekenhof luidde dat de organisatie van de basisopleiding voor inspecteurs het niet mogelijk maakte correct tegemoet te komen aan de behoeften van de politie.

Ondanks de talrijke evaluaties en hervormingsprojecten stelde het Rekenhof vast dat er geen strategische langetermijnvisie is voor de uitbouw van de politieopleiding. Noch de Federale Politie, noch het college van de directeurs van politiescholen, noch enige andere instantie vervulde de opdrachten van aansturing, coördinatie en bewaking van de kwaliteit van de politionele opleiding die de regelgeving hen had toegekend. Bovendien was de Commissie belast met de controle van de kwaliteit van de politionele opleiding, waarin het koninklijk besluit uit 2015 voorzag, nog niet op-

gericht binnen de AIG¹⁴. De conclusie van het Rekenhof luidde dat de coördinatie geen homogene en coherente basisopleiding garandeerde, wat onontbeerlijk is bij een opleiding die op gedecentraliseerde wijze wordt georganiseerd.

Het Rekenhof stelde vast dat het in 2002 vastgelegde federale financieringsmechanisme niet langer was afgestemd op de werkelijke uitgaven. Die regels leidden overigens tot verschillen tussen scholen. De financiering door de provincie (infrastructuur en werking) kon dan weer sterk verschillen van school tot school. Bovendien kon het aandeel van die financiering dat specifiek is bestemd voor de basisopleiding van de inspecteurs niet nauwkeurig worden afgezonderd. De Federale Politie kon dus niet de totale kosten van de opleiding per aspirant bepalen en de financieringsstructuur van de scholen leidde tot aanzienlijke verschillen in middelen tussen de scholen.

Het Rekenhof beval aan dat de verdeling van de inspecteurs in opleiding over de scholen rekening zou houden met de behoeften van de politiediensten en met het werkelijke aantal inschrijvingen in de scholen. Het opleidingsproces moest beter worden omkaderd om een homogene basisopleiding te waarborgen en er moest bijzondere aandacht worden verleend aan de omkadering van de probatiestage.

Het Rekenhof beval ook aan een strategische visie voor de opleiding te definiëren. Er moest een gecentraliseerd kader voor het beheer van de kwaliteit worden ingevoerd en er moesten beheercontracten worden gesloten tussen de politiescholen en de Federale Politie.

Tot slot beval het Rekenhof aan dat de Federale Politie ervoor zou zorgen een duidelijk beeld te hebben van de totale kostprijs van de opleiding per aspirant. Een hervorming van het mechanisme voor de financiering van de scholen moest er bovendien voor zorgen dat de scholen onderling billijker worden gefinancierd.

3 Opvolgingsmethode

Het Rekenhof voerde een opvolging uit van de aanbevelingen die het had geformuleerd in zijn initiële auditverslag, gepubliceerd in juni 2022.

Op 12 december 2023 nam het via e-mail contact op met de Federale Politie en met de beleidschef van de minister van Binnenlandse Zaken om na te gaan in welke mate zijn aanbevelingen waren uitgevoerd. Op 24 januari 2024 heeft het de Federale Politie een verzoek om aanvullende documenten gestuurd en op 21 en 23 februari 2024 heeft het interviews afgenomen in twee politiescholen (die van de provincie Antwerpen en Henegouwen). Er werden ook interviews georganiseerd met de AIG op 28 maart 2024 en met de Federale Politie op 4 april 2024.

Een eerste versie van dit opvolgingsverslag werd op 27 mei 2024 verstuurd naar de commissaris-generaal van de Federale Politie, de inspecteur-generaal van de AIG en de beleidscellen van de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken, met het oog op het tegensprekelijke debat. Dat ontwerpverslag werd ook bezorgd aan het Comité P ter informatie. De Federale Politie en de AIG hebben geantwoord op 24 juni 2024. Het Comité P heeft zijn opmerkingen meegedeeld tijdens een gesprek op 20 juni 2024. De minister van Justitie antwoordde op 8 juli 2024 dat hij geen op-

¹⁴ De AIG antwoordde in de loop van de opmaak van dit opvolgingsverslag dat de achterstand werd veroorzaakt doordat het ministeriële aanwijzingsbesluit van de leden van die commissie ontbrak en ze niet kon beschikken over het volledig toegekende budget.

merkingen had. Hij voegde eraan toe dat hij weliswaar niet over de hoofdbevoegdheid op dat vlak beschikt, maar dat het belangrijk is te waarborgen dat goed opgeleide inspecteurs worden aangeworven om kwaliteitsvolle gerechtelijke onderzoeken te voeren. De minister van Binnenlandse Zaken heeft niet geantwoord.

Het Rekenhof heeft die antwoorden onderzocht en er rekening mee gehouden bij de opmaak van dit verslag.

Het is nagegaan in welke mate de aanbevelingen werden uitgevoerd en kende aan elke aanbeveling een kleurcode toe op basis van de mate waarin ze werd uitgevoerd.

	Volledig uitgevoerd
	In uitvoering
	Niet uitgevoerd
	Niet beoordeeld

Naast elke aanbeveling staat vermeld aan wie ze gericht is.

4 Uitvoering van de aanbevelingen

Het Rekenhof splitst zijn onderzoek hierna op in drie punten die overeenstemmen met de thema's van het initiële auditverslag: de afstemming van het opleidingsproces op de behoeften aan personeel, de coördinatie en de controle van de kwaliteit van de basisopleiding, en tot slot de financiering van de politiescholen en de kosten van de basisopleiding.

4.1 Afstemming van het opleidingsproces op de personeelsbehoeften

<p>Aanbeveling 1 Het ministerieel besluit actualiseren dat de aspiranten over de scholen spreidt, om rekening te houden met de behoeften van de politiediensten en met de werkelijke toelatingen in de scholen</p>	<p>Minister van Binnenlandse Zaken</p>	
---	--	---

Tijdens zijn audit in 2022 stelde het Rekenhof vast dat de effectieve verdeling van de kandidaten niet voldeed aan de verdeelsleutel bepaald in het ministerieel besluit van 7 mei 2007. Het raadde aan de sleutel te actualiseren rekening houdend met de behoeften en toelatingen in de scholen.

Voor de Federale Politie en de minister van Binnenlandse Zaken zal de uitvoering van die aanbeveling afhangen van het gevolg dat wordt gegeven aan [aanbeveling 16](#) over de actualisering van de verdeelsleutel voor federale lesgevers binnen de scholen en aan [aanbeveling 18](#) over de hervorming van de financiering van de scholen. In afwachting van de resultaten van een door de staatssecretaris voor Begroting gevraagde audit naar de financiering van de politieopleiding is het ministerieel besluit niet geactualiseerd.

Wat het rekening houden met de behoeften van de politiediensten betreft, geeft de Federale Politie aan dat ze, zoals elk jaar op basis van de raming, de scholen op de hoogte heeft gebracht van de

behoefden die de geïntegreerde politiediensten hebben geformuleerd, en hen heeft gevraagd zich zo goed mogelijk te organiseren om hierop in te spelen. Ze kondigt aan dat ze maandelijks zal opvolgen hoe de beschikbare capaciteit in de klassen evolueert. De Nederlandstalige scholen hebben zich geëngageerd om te voorzien in bijkomende klassen naargelang van de evolutie van de georganiseerde selecties.

Wat betreft het rekening houden met de behoeften merkte het Rekenhof tijdens zijn gesprekken met de politiescholen op dat de wijziging in de regelgeving van 2021, die een selectieprocedure invoerde voorafgaand aan de toelating tot de opleiding¹⁵, een impact had op het aantal inspecteurs in opleiding. Zo stelde één politieschool een zeer aanzienlijke daling van het aantal aspiranten vast sinds de inwerkingtreding van de gewijzigde regelgeving.

Ondanks die grotere schommelingen in het aantal aspiranten is de verdeelsleutel die sinds 2007 in de regelgeving is vastgelegd, nog steeds niet herzien, waardoor het financieringsmechanisme, en meer in het bijzonder het voorschot, niet is aangepast aan de realiteit van de scholen.

Aanbeveling 2

Gevallen waarin de opleiding langer dan twaalf maanden duurt, opvolgen en analyseren, en daarbij onder meer rekening houden met het niveau van de vereisten bij de selectieproeven

Federale Politie

Tijdens zijn audit in 2022 stelde het Rekenhof vast dat bij meer dan 40 % van de inspecteurs in opleiding de opleiding na de vooropgestelde twaalf maanden werd verlengd. De langste duur die werd geregistreerd, was 39 maanden. Het Rekenhof beval aan die termijnen op te volgen en te analyseren.

De Federale Politie gebruikt de gegevens van de software voor het invoeren van de prestaties van de Geïntegreerde Politie (Galop) om informatie te verzamelen over cursisten die meer dan twaalf maanden doen over de opleiding. Ze is van plan die informatie rechtstreeks bij de scholen te verzamelen om ook te achterhalen waarom cursisten er langer over doen. De opvolgingssystemen van de scholen verschillen tussen scholen onderling, wat momenteel de verwerking van de gegevens bemoeilijkt.

De gegevens die beschikbaar zijn in tabelvorm worden momenteel geanalyseerd. Zo stelt de Federale Politie vast dat voor de periode 2021-2023 het percentage inspecteurs dat zijn opleiding na twaalf maanden afrondt, varieert van 2 % tot 6 %. De werkelijke duur van hun opleiding varieert van 13 tot 51 maanden. Gemiddeld slaagt 96 % van de kandidaten na twaalf maanden. Het Rekenhof vroeg de Federale Politie om uitleg over de grote verschillen tussen de in 2022 meegedeelde cijfers en de laatste tijdens de opvolging meegedeelde cijfers. De Federale Politie antwoordde dat de meegedeelde cijfers niet stabiel en niet betrouwbaar zijn. Ze zijn namelijk afhankelijk van de kwaliteit van de invoer in de scholen. Om dit probleem aan te pakken, heeft ze elke school een administratief medewerker niveau C ter beschikking gesteld, die verantwoordelijk is voor het invoeren van deze gegevens.

¹⁵ Koninklijk besluit van 11 juli 2021 tot wijziging van diverse bepalingen inzake de selectie en de rekrutering van de personeelsleden van de politiediensten.

De redenen voor de verlengingen zijn: opschortingen om persoonlijke (familiale) redenen, om medische redenen (zwangerschap, privéongeval, sportongeval enz.). Volgens de Federale Politie zijn de abnormaal lange termijnen ook te wijten aan het toenemende aantal beroepsprocedures (zie aanbeveling 4 over de omkadering van de afwijzingsprocedure).

<p>Aanbeveling 3 Onderzoeken waarom aspiranten afvallen, om de oorzaken te achterhalen</p>	<p>Federale Politie</p>	
---	-------------------------	---

De Federale Politie heeft een systematische en uniforme opvolging van de resultaten ingevoerd en is van mening dat ze hiermee zowel deze aanbeveling als de vorige heeft uitgevoerd. Het Rekenhof stelt echter vast dat er nog steeds wordt nagedacht en informatie wordt verzameld over de redenen voor het afhaken tijdens de opleiding en over maatregelen om de problematiek aan te pakken.

<p>Aanbeveling 4 De afwijzingsprocedure omkaderen om ervoor te zorgen dat die volgens de voorwaarden verloopt (motivering van de voorstellen en beslissingen) en dat de reglementaire termijnen worden nageleefd (kennisgeving en beslissing) (ministerieel besluit van 24 september 2015)</p>	<p>Federale Politie</p>	
---	-------------------------	---

In 2022 stelde het Rekenhof vast dat de beroepsprocedure in geval van afwijzing de beslissings-termijnen van de directeur-generaal kon verlengen. Die termijn bedraagt maximaal 60 dagen na ontvangst van het volledige dossier van de aspirant. In 2020 bedroeg de gemiddelde termijn 90 dagen. Volgens de Federale Politie waren die vertragingen te wijten aan fundamentele en minder fundamentele tekortkomingen in de dossiers die de scholen hadden voorgelegd.

Volgens de Federale Politie vormen die beroepsprocedures, die in aantal toenemen, een bottleneck en zijn ze mee de oorzaak van de grotere vertragingen, die soms oplopen tot zeven of acht maanden. Om daar iets aan te doen, laat de Federale Politie weten verschillende initiatieven te hebben genomen ter verbetering van de globale procedure om aspiranten niet-geslaagd te verklaren.

Ten eerste staan in een nota van de DGR, die door het college van directeurs van politiescholen is besproken en in 2023 onder politiescholen is verspreid, de documenten opgesomd die in het schooldossier van elke inspecteur in opleiding moeten zijn opgenomen. De nota bevat ook de verbeter- en aandachtspunten in de procedure ter omkadering van de opleiding, zoals de samenstelling van de jury, de eindbeoordeling en het werkplekklaren.

Er is ook een actieplan voorgesteld om de kwaliteit van de inhoud van het schooldossier en de opvolging ervan te verbeteren, dat ter validatie voorligt. Een van de geplande acties is om scholen opleiding te geven in het motiveren van beslissingen, in samenwerking met de juridische diensten van de Federale Politie. Dankzij het plan zal het ook mogelijk zijn een optimale analyse te maken van de redenen waarom inspecteurs in opleiding falen.

Om het aantal afwijzingen te verminderen, stelt de Federale Politie ten slotte voor om in overleg met de scholen de slaagvoorwaarden van de basisopleiding te wijzigen (zoals de slaagdrempel verlagen van twaalf naar tien en bepaalde vaardigheden niet quoteren¹⁶). Die wijzigingen werden op 16 april 2024

¹⁶ De evaluatie van de competenties 2 (Omgaan met stress en weerbaarheid opbouwen) en 3 (Psychosociale vaardigheden beheersen in het oplossen van risicosituaties) van cluster 15 zou worden afgeschaft.

gevalideerd door het directiecomité en door het Coördinatiecomité van de Geïntegreerde Politie (CCGPI). De onderhandelingen met de scholen zijn eind juni 2024 gestart.

Volgens het Rekenhof moet worden nagegaan of de genomen maatregelen een gunstige invloed hebben op de beroepstermijnen in geval van een afwijzing. Het Rekenhof herinnert er ook aan, zoals aangehaald in zijn initiële verslag, dat de doelstellingen om de termijnen te halen en om aan de kwantitatieve behoeften van de politiediensten te voldoen niet ten koste mogen gaan van de doelstellingen van kwaliteit van de opleiding.

<p>Aanbeveling 5 Het opleidingsprogramma evalueren en herzien in het licht van de competenties die elke inspecteur moet hebben wanneer hij zijn loopbaan start in een politiedienst</p>	<p>Geïntegreerde Politie Vast orgaan (zie aanbeveling 9)</p>	
--	--	---

Bij zijn audit in 2022 stelde het Rekenhof vast dat de vaardigheden die toekomstige politie-inspecteurs moeten beheersen sinds 2015 niet waren herzien en dat er geen herzieningsmechanisme was gepland. Het Rekenhof stelde ook vast dat de inhoud van de modules van school tot school verschilde. Aan het einde van de auditwerkzaamheden had de Federale Politie een actieplan opgesteld, dat o.a. een analyse van de onderwijsmodules bevatte, in overeenstemming met de bepalingen van het koninklijk besluit van 13 januari 2020. Die bepalen dat de DRP voor rekening van de scholen een fiche per cluster opstelt, met daarin o.a. een beschrijving van de didactische inhoud, de werkmethoden en de evaluatiemethoden.

De Federale Politie stelt initiatieven te hebben genomen wat het opleidingsprogramma betreft. Het eerste betreft de harmonisering van de eindtermen van elke cluster. De politiescholen werden betrokken bij de herziening van de fiches. De nieuwe clusterfiches werden in 2023 gevalideerd door het college van directeurs, het directiecomité, de algemene vergadering van de Vaste Commissie van de Lokale Politie en door de CCGPI. Er werd bovendien werk gemaakt van de uniforme verdeling van studie-uren per cluster: in het eerste semester van 2024 werd over die verdeling een akkoord bereikt met de politiescholen. Vanaf september 2024 zullen technische vergaderingen plaatsvinden met de vakverenigingen. Ten slotte heeft het college van directeurs ingestemd met de harmonisering van het didactische materiaal voor cluster 1, die handelt over de Geïntegreerde Politie binnen de Belgische administratieve en gerechtelijke organisatie. Eén schooldirecteur vroeg zich echter af wie verantwoordelijk zou zijn voor de permanente update van de leerstof. Volgens de Federale Politie zal die harmonisering van de inhoud zeer veel tijd in beslag nemen.

Voor de AIG blijven het ontbreken van referentiehandboeken en de weinig homogene inhoud van de opleidingen pijnpunten. In het kader van de beroepsprocedures die ze moet onderzoeken in het kader van de probatiestage, wijst de AIG erop dat het praktisch onmogelijk vast te stellen is wat er precies in de betrokken school werd onderwezen. Ze stelt in haar antwoord dat het noodzakelijk is dat de stagebegeleider weet welke competenties een student wel of nog niet heeft verworven. In de praktijk stelt ze vast dat de verslagen die de school opstelt, niet naar de stagebegeleider worden verstuurd, ofwel dat ze enkel kwantitatieve gegevens bevatten.

De Federale Politie is in haar antwoord van oordeel dat de referentiehandboeken geen garantie bieden voor homogeen onderwijs omdat de scholen vrij kunnen kiezen om de handboeken al dan niet te gebruiken. Harmonisering is enkel mogelijk op voorwaarde dat een identiek centraal examen

wordt georganiseerd voor alle aspiranten van alle erkende scholen. De clusterfiches vermelden niet-temin waar mogelijk een referentiedocumentatie of tools die het onderwijzende personeel van de scholen kan gebruiken.

Het Rekenhof is van oordeel dat de aanbeveling werd uitgevoerd. De terbeschikkingstelling van gemeenschappelijk didactisch materiaal blijft een aandachtspunt. Het brengt overigens in herinnering dat het tot de opdrachten van de Federale Politie behoort proeven te organiseren om de kwaliteit van de in de politiescholen verstrekte opleiding te evalueren. Het bovenvermelde koninklijk besluit van 2008 vertrouwde die opdracht toe aan de directie van de opleiding.

Aanbeveling 6

Ervoor zorgen dat de opleiding op homogene wijze wordt uitgevoerd, wat ook geldt voor de organisatie van het werkpleklers en de nadere regels voor de evaluatie

Federale Politie

In 2022 stelde het Rekenhof vast dat de inhoud van de basisopleidingsmodules en de tijd die eraan werd besteed verschilden van school tot school. Ook de praktijken op het vlak van werkpleklers en evaluatie verschilden.

De Federale Politie heeft een proces voor de harmonisering van de inhoud van de basisopleiding uitgevoerd (zie [aanbeveling 5](#)). Het werkpleklers kreeg bijzondere aandacht met de ontwikkeling van een informatieve webpagina voor de gebruikers. Op die webpagina is behalve informatie over de concepten en regelgeving, ook een handboek over werkpleklers en een tutorial beschikbaar.

Het Rekenhof merkt op dat het handboek, dat al van kracht was tijdens de audit in 2022, de scholen nog steeds de mogelijkheid biedt te bepalen hoe ze de 328 uur werkpleklers organiseren. De praktijken op de twee bevroagde politiescholen zijn niet veranderd.

Bovendien zal de ontwikkeling van tools om meer uniformiteit te garanderen niet volstaan. Het zal ook nodig zijn de praktijken op het terrein op te volgen.

De Federale Politie benadrukt in haar antwoord dat het moeilijk is een handboek met strikte regels op te stellen omdat het werkpleklers afhangt van de situaties op het terrein. Er is dus nood aan flexibiliteit bij de organisatie van de 328 uren. Ze brengt bovendien in herinnering dat het handboek werkpleklers het resultaat is van overleg tussen alle stakeholders, zijnde de politiescholen, de Vaste Commissie van de Lokale Politie vertegenwoordigd door verschillende zonechefs en de sociale partners. Zij hebben afspraken gemaakt over de noodzakelijk en voldoende geachte regels voor de concrete invoering van het werkpleklers, gelet op zowel hun eisen als hun beperkingen.

De Federale Politie merkt ook op dat het handboek werkpleklers erop aandringt dat in de scholen een werkpleccoördinator aanwezig is, naar analogie met de stagecoördinator.

Het Rekenhof herinnert eraan dat de regelgeving bepaalt dat de politieschool weliswaar verantwoordelijk is voor de organisatie van het werkpleklers, maar dat de nadere regels ervan worden bepaald door de directeur-generaal van de DGR om de homogeniteit van de praktijken te waarborgen¹⁷.

¹⁷ Artikel 16 van het bovenvermelde koninklijk besluit van 24 september 2015.

Aanbeveling 7

De probatiestage evalueren, zoals oorspronkelijk was vooropgesteld, en er lessen uit trekken om de regeling te verbeteren (homogenisering van de praktijken en ook wat het tijdstip betreft, namelijk vóór of na de benoeming)

Federale Politie

In zijn verslag van 2022 merkte het Rekenhof op dat de evaluatie van de probatiestage, die in 2014 als overgangmaatregel werd ingevoerd, niet was afgerond. Bovendien bleef de probatiestage in 2020 in de regelgeving gehandhaafd. Het Rekenhof stelde ook vast dat er geen centrale instantie was die toezag op de homogenisering van de praktijken en de kwaliteit van de stage. Het antwoord van de DRP luidde dat in 2021 werk zou worden gemaakt van een evaluatie van de stage en dat het systeem zou worden verbeterd om de band tussen de politiediensten, de nieuwe inspecteurs en de scholen te versterken.

De Federale Politie zegt een evaluatie te hebben uitgevoerd bij de stagelopende politie-inspecteurs, in samenwerking met de politiescholen. Het doel van die 'overdrachtsevaluatie' is om te beoordelen of de basisopleiding de nodige vaardigheden verschaft en of de aangeleerde kennis, knowhow en gedragswijze in dagdagelijkse situaties worden gebruikt, evenals om de effecten van de opleiding op de organisatie te beoordelen. Ze erkent echter dat die beoordeling alleen betrekking heeft op de opleiding en niet op de probatiestage. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan het evaluatieverslag. Daarnaast is het probatiestagehandboek aangepast en aan de vakverenigingen voorgelegd. In afwachting van de resultaten van de evaluatie van de overdracht is dat handboek echter nog niet aan alle partners meegedeeld.

De AIG benadrukt ook de absolute noodzaak om de paritaire commissie meer beslissingsruimte te geven, onder meer om een nieuwe stage in een andere politiedienst te kunnen opleggen.

Het Comité P is van oordeel dat de vraag van de AIG moeilijk te verenigen is met de huidige regelgeving: volgens hem is het immers onmogelijk om de stagiair naar een andere zone te verplaatsen buiten het mobiliteitsproces, en mobiliteit is verboden gedurende de drie jaren volgend op de aanvang van de stage.

Het Rekenhof stelt vast dat de stage enigszins is aangepast. Het stagehandboek voorziet in een interview met de scholen tijdens de vijfde stagemaand en ook in drie online vragenlijsten in te vullen door de stagiair en één door de mentor. In één van de twee bevraagde politiescholen worden die aanpassingen echter nog niet toegepast. De andere school wijst erop dat de interviews niet systematisch gebeuren en dat de vragenlijsten niet altijd worden ingevuld. Het Rekenhof blijft erbij dat het globale probatiestagesysteem aan herziening toe is, zoals bepaald in het koninklijk besluit dat de stage invoerde. De stage moet immers gezien worden als een integraal onderdeel van de basisopleiding¹⁸. De opvolging is des te belangrijker als de slaagvoorwaarden worden herzien (zie [aanbeveling 4](#)).

Daarom is het Rekenhof van oordeel dat in deze fase, de nieuwe ontwikkelingen niet volstaan om deze aanbeveling te beschouwen als in uitvoering.

¹⁸ Het verslag aan de Koning van het koninklijk besluit van 24 april 2014, dat voorzag in het principe van de invoering van de probatiestage, bepaalt: "Dit stelt geenszins de kwaliteit van het onderwijs en de tijdens de basisopleiding verrichte stages in vraag maar beoogt integendeel de verworvenheden te versterken".

De Federale Politie is in haar antwoord van oordeel dat die aanbeveling zonder voorwerp is aangezien werd beslist de probatiestage in haar huidige vorm te behouden.

Het Rekenhof beschouwt de evaluatie van een regeling na invoering ervan als een praktijk van goed beheer. Het behoudt zijn aanbeveling, die nog nuttiger zal blijken als de probatiestage wordt uitgebreid naar andere kaders van de Geïntegreerde Politie (eerstaanwend inspecteur, politie-commissaris ...).

<p>Aanbeveling 8 Centrale ondersteuning bieden om diensten die stagiairs ontvangen, te helpen en te omkaderen, en een homogene kwaliteit garanderen</p>	<p>Federale Politie</p>	
--	-------------------------	---

De Federale Politie is van oordeel dat ze aan die aanbeveling tegemoetkomt verwijzend naar de acties die werden ondernomen in antwoord op [aanbeveling 7](#) over de evaluatie van de probatiestage, namelijk de lopende herziening van het probatiestagehandboek en de evaluatie van de overdracht, die, zoals het Rekenhof in herinnering brengt, eigenlijk betrekking heeft op de basisopleiding en niet op de stage. De Federale Politie voegt er in haar antwoord aan toe dat ze van oordeel is dat de aanbeveling in uitvoering is gelet op de herziening van het handboek werkplekieren en de opleiding van de mentors.

Het Rekenhof acht die acties ontoereikend, rekening houdend met het belang van de stage voor de opleiding van de inspecteurs. Het blijft er ook bij dat een gecentraliseerde ondersteuning noodzakelijk is om de mentors te omkaderen en hen in hun opdracht te ondersteunen.

De AIG is van oordeel dat de begeleiders, de stagebegeleiders en de benoemende overheden ook moeten worden omkaderd en geïnformeerd over hun verantwoordelijkheden in het licht van de regelgeving.

Het Rekenhof stelt op dit punt geen echte evolutie vast sinds de audit van 2022.

4.2 Coördinatie en controle van de kwaliteit van de basisopleiding

<p>Aanbeveling 9 Een representatief vast orgaan belasten met de definitie van de strategische visie van de opleiding, daarbij rekening houdend met de aspecten inzake pedagogie, organisatie en financiering, en het toezicht op de invoering van de gekozen oriëntaties</p>	<p>Minister van Binnenlandse Zaken Minister van Justitie Representatief vast orgaan</p>	
---	---	---

In zijn audit van 2022 stelde het Rekenhof vast dat er tussen 1998 en 2020 heel wat diagnoses, analyses, aanbevelingen en plannen waren uitgewerkt om de basisopleiding te doen evolueren. Het stelde bovendien een gebrek aan continuïteit vast tussen de opeenvolgende initiatieven en onderzocht moeilijkheden om informatie te verkrijgen over de laatste beoogde hervorming. Ondanks de geleverde inspanningen ontbrak er nog steeds een langetermijnvisie. Het Rekenhof beval aan die langetermijnvisie te laten ontwikkelen en opvolgen door een vast orgaan dat de actoren en de begunstigden van de basisopleiding vertegenwoordigt, om ze te kunnen bestendigen.

Als antwoord op de aanbeveling van het Rekenhof heeft de minister van Binnenlandse Zaken beslist een nieuwe en duurzame visie op de politieopleiding te ontwikkelen, die gebaseerd is op praktijkervaringen. Het doel is na te gaan of de kwaliteit van het politieonderwijs kan worden verbeterd door de expertise van hogeronderwijsinstellingen aan te wenden via proefprojecten.

Daartoe is in maart 2023 het project *Nieuw politieonderwijs* (NEPO)¹⁹ opgezet. Er werd een projectoproep gedaan aan politiescholen om samenwerkingen aan te knopen met hogeronderwijsinstellingen in het kader van de basisopleiding voor inspecteurs. De deelname was facultatief. Negen scholen van de tien dienden een proefproject in. Acht proefprojecten gingen in oktober 2023 van start en één in februari 2024. Eén school nam dus niet deel.

In het kader van die proefprojecten konden de politiescholen zelf de samenwerking met de onderwijsinstellingen van hun keuze vastleggen, op voorwaarde dat de aspiranten de eindcompetenties zouden verwerven die in de geldende regelgeving zijn vastgelegd. De samenwerkingen nemen verschillende vormen aan: sommige scholen zorgen voornamelijk voor een uitwisseling van expertise en voor didactische ondersteuning, terwijl andere het onderwijs samen organiseren. De Federale Politie stelt dat het NEPO-project kadert in het bestaande koninklijk besluit met de beschikbare financiële middelen. Het is de bedoeling zich te baseren op terreinervaring om een langetermijnvisie uit te werken.

Volgens de minister en de Federale Politie plukten de inspecteurs in opleiding de vruchten van de inhoud en de didactische expertise van het hoger onderwijs, bijvoorbeeld in vakken als recht, communicatie of maatschappelijke oriëntatie. De docenten van de politiescholen bleven hen de nodige politietactieken en -technieken bijbrengen.

Er is een begeleidingscomité opgericht, bestaande uit vertegenwoordigers van de Geïntegreerde Politie, de AIG, de politiescholen, de beleidscellen van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie alsook onderwijsexperts, om het project op te volgen en te evalueren en de beleidscel van de minister te adviseren over het project voor de herziening van het politieonderwijs. De directeur-generaal van de DGR kreeg van de minister van Binnenlandse Zaken de opdracht om dit project tot een goed einde te brengen en richtte daarvoor binnen de DGR een NEPO-taskforce op. De taak van die taskforce bestaat er enerzijds in de politiescholen te begeleiden bij de uitvoering van de proefprojecten en anderzijds verslag uit te brengen aan het begeleidingscomité over de voortgang van het project als geheel. De AIG merkt echter op dat dat begeleidingscomité geen representatief vast orgaan is.

De proefprojecten lopen door in 2024. Op 30 januari 2024 vond een tussentijdse evaluatie plaats in de vorm van een intervisiedag, waaraan de politiescholen en de partnerhogescholen hebben deelgenomen. De Federale Politie verduidelijkte dat er een beoordelingskader was gevalideerd. De eindevaluatie van de projecten vindt plaats vanaf oktober 2024.

Op de vraag naar het gevolg dat aan de proefprojecten wordt gegeven, antwoordt de Federale Politie dat eventueel een tweede oproep voor proefprojecten kan worden georganiseerd. Volgens de Federale Politie willen verschillende scholen het experiment voortzetten op basis van de lessen die uit de eerste projecten kunnen worden getrokken.

¹⁹ Het project van de minister van Binnenlandse Zaken werd goedgekeurd door de Staten-Generaal van de Geïntegreerde Politie van 21 maart 2023. Zie *Parl. St. Kamer*, 10 november 2023, [DOC 55 3648/009](#), *Verantwoording van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2024 – sectie 17 FOD Federale Politie en geïntegreerde werking*, p. 69, www.dekamer.be.

De twee bevroegde politiescholen betreuren dat een kader en een globale visie ontbreken en dat er geen specifiek budget is. Dat standpunt wordt gedeeld door de AIG en bevestigt wat de scholen tijdens de intervisiedag hebben vastgesteld. Voor de AIG staat het feit dat elke school wordt aangemoedigd om anders te werken in het kader van het NEPO-project haaks op de harmoniseringsinspanningen. Bovendien dreigt de grote verscheidenheid aan projecten de globale evaluatie van het initiatief te bemoeilijken. De AIG wijst er overigens op dat alleen de aspiranten die in oktober 2023 of februari 2024 met hun opleiding zijn gestart, aan het project hebben deelgenomen (indien van toepassing). Ze voegt er echter aan toe dat het project het blikveld verruimt, onder meer van de politiedocenten, wat betreft de nodige pedagogische competenties.

Het Rekenhof stelt echter vast dat het Nepo-project niet gebaseerd is op een duidelijk gedefiniëerde doelstelling, behalve dat het de scholen volledig vrij laat in hun aanpak. Het risico op een gebrek aan harmonisering, dat in het verslag van 2022 werd vermeld, blijft dus bestaan. Die bottom-upbenadering, die wordt omkaderd door een begeleidingscomité waar de Federale Politie en de AIG deel van uitmaken, heeft niettemin het voordeel dat ze verankerd is bij de voornaamste actoren, wat vroeger niet het geval was. Met de aanbeveling om een representatief vast orgaan op te richten dat de strategische visie van de opleiding zou definiëren, was het overigens de bedoeling de hervormingen te bestendigen die tot nu toe, en sinds de politiehervorming, nooit tot een goed einde konden worden gebracht. Het gebrek aan bestendiging van de hervormingen en de gevolgen daarvan voor de uitvoering blijven dus bestaan.

Aanbeveling 10

Een gecentraliseerd kader voor het beheer van de kwaliteit van de opleidingen invoeren om de kwaliteitsnormen te halen

Federale Politie

In zijn verslag van 2022 stelde het Rekenhof vast dat de cel die instond voor de kwaliteitsbewaking van de basisopleiding niet meer bestond omdat de directie van de opleiding van de DGR was opgedoekt. In de feiten werden de in de regelgeving vooropgestelde tools (schoolbezoeken, gemeenschappelijke proeven, aanbevelingen, jaarverslagen en globale verslagen) niet gebruikt. De Federale Politie had het Rekenhof laten weten opnieuw een dergelijke cel te willen oprichten zodra ze hiervoor over voldoende personeel beschikte.

Op basis van een analyse van de opdrachten van de ANPA heeft de Federale Politie binnen de DRP de dienst Opleidingsmanagement opgericht. Die dienst draagt bij aan het kwaliteitsbeheer en werkt aan de verbetering van de opleidingsprocessen²⁰. Hij omvat een nieuwe cel Opleidingskwaliteit. De cel telt momenteel één VTE die samenwerkt met de pedagogische adviseur van de dienst. Zijn opdracht bestaat uit:

- de uitvoering van projecten en acties in het kader van de aanbevelingen van het Rekenhof over de kwaliteit en de opvolging van de opleidingen;
- de ontwikkeling van een kadernota over het interne kwaliteitszorgsysteem en de invoering ervan;
- de vertegenwoordiging van de DRP (of de coördinatie ervan) in de pedagogische omkaderingsstructuren van de politiescholen (opleidingsraad en pedagogisch comité);
- de morfologische opvolging²¹ van de politiescholen.

²⁰ Erkenning van de nieuwe opleidingen, erkenning van de sessies, coördinatie en deelname aan verschillende projecten enz.

²¹ De morfologische opvolging van de politiescholen vat de resources van die scholen samen: aantal personeelsleden, lesgevers, lesuren, investering enz.

De cel Opleidingskwaliteit analyseert momenteel de resultaten van de overdrachtsevaluatie (zie [aanbeveling 7](#)). Ze werkt ook aan een project om docenten beter te selecteren²².

In het project voor de oprichting van die cel is ook bepaald dat de opdrachten van de cel moeten worden afgestemd op die van de commissie belast met de controle op de kwaliteit van de opleiding die bij koninklijk besluit werd opgericht binnen de AIG²³. Het ministerieel besluit tot vaststelling van de samenstelling van de commissie werd in juli 2020 uitgevaardigd, maar de leden werden pas in februari 2024 benoemd voor een mandaat van twee jaar. Een eerste vergadering werd georganiseerd op 24 juni 2024.

De AIG stelt in haar antwoord dat ze aanvankelijk een budget van 274.000 euro vroeg om de personeels- en werkingskosten van de commissie te dekken. Ze kreeg in 2024 een bedrag van 150.000 euro toegekend, maar heeft geen enkele garantie dat ze het saldo van 124.000 euro nog zal krijgen. Ze is echter van oordeel dat ze dat bedrag nodig heeft om recurrent het hoofd te kunnen bieden aan alle personeels- en werkingsuitgaven van de commissie.

Aanbeveling 11

Voorzien in een centrum voor ondersteuning en pedagogische expertise ten behoeve van de scholen, dat de middelen en resources krijgt die voor die opdrachten noodzakelijk zijn

Federale Politie

In zijn verslag van 2022 stelde het Rekenhof vast dat de ANPA belast was met de opdrachten van de in 2008 opgedoekte directie van de opleiding van de DGR, waaronder die voor de pedagogische omkadering van de politiescholen, maar dat die opdrachten in de feiten niet werden uitgevoerd.

De Federale Politie geeft aan dat er een nationaal netwerk van pedagogen moet worden gecreëerd. Voor de Nederlandstalige scholen bestaat een dergelijk netwerk dat om de twee maanden samenkomt. Wat het Franstalige landsgedeelte betreft, bestaat er nog niets.

Uit het gesprek met de Federale Politie is gebleken dat de nieuwe dienst Opleidingsmanagement op termijn de opdrachten van de vroegere directie van de opleiding zal overnemen.

Volgens het Rekenhof zijn het netwerk van pedagogen en de invoering van didactische adviseurs interessante initiatieven, maar ze beantwoorden niet aan alle opdrachten waarvan sprake in de artikelen 9 en 10 van het koninklijk besluit van 2008, die bestaan uit:

- het bepalen van het model en de vorm van het missiestatement en van het pedagogisch project;
- het bewaken van de uniformiteit bij de opmaak van de opleidingsplannen en het jaarverslag door elke politieschool;
- het meedelen aan de politiescholen van het model van evaluatieverslag alsook van de concrete organisatie- en uitvoeringsmodaliteiten van de evaluatie van een politieschool;
- het bepalen van de vorm van het schooldossier;
- het bepalen van de modaliteiten van de individuele planning en opvolging.

²² Wat de gerealiseerde acties betreft, vermeldt de Federale Politie ook: de validering van de nota over de selectie van de docenten (zie [aanbeveling 15](#)), de redactie van de kadernota over de kwaliteit van het politieonderwijs, de invoering van de paritaire commissie om vrijstellingen toe te kennen en de redactie en terbeschikkingstelling van referentiefiches over geweldbeheersing, bestemd voor elk lid van de Geïntegreerde Politie.

²³ Artikel 10 bis van het koninklijk besluit van 6 april 2008 betreffende de kwaliteitsstandaarden, de pedagogische- en omkaderingsnormen van de politiescholen en het college van de directeurs van de politiescholen en tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 februari 2002.

Aanbeveling 12

De relaties tussen de Directie van het Personeel van de Federale Politie (DRP) en de Nationale Politieacademie (ANPA) uitklaren

Federale Politie

In 2022 stelde het Rekenhof vast dat de ANPA de volledige basisopleiding voor politie-inspecteurs moest omkaderen, hoewel ze die opleiding subsidiair kon organiseren. De verantwoordelijken van de DRP en de ANPA waren het erover eens dat dat een abnormale situatie was.

De dienst Opleidingsmanagement voert sinds januari 2023 de opdrachten uit die de ANPA voorheen uitvoerde. Die dienst startte met een vijftiental voltijdse equivalenten (van de geplande 28) en telde er 21 op 1 juni 2024.

De ANPA is dus een politieschool geworden, zonder enige coördinatiebevoegdheid ten aanzien van de andere scholen.

Aanbeveling 13

De beheerdocumenten aanpassen om ze nuttig te maken voor de goede organisatie van de politieopleidingen; toezien op de homogeniteit ervan en deze op relevante wijze opvolgen

Federale Politie

In 2022 stelde het Rekenhof vast dat de politiescholen heel wat beheerdocumenten (beheercontract, missieverklaring, pedagogisch project, jaarlijks opleidingsplan, jaarverslag, opleidings- en schooldossiers per aspirant) moesten opstellen conform de regelgeving. De oude directie van de opleiding, waarvan de ANPA de opdrachten had overgenomen, moest daarvoor de modellen bepalen en toezien op de eenvormigheid van bepaalde documenten. De scholen moesten haar die documenten meedelen. Het Rekenhof stelde echter vast dat de ANPA er niet over beschikte. Het had ook vastgesteld dat de kwaliteit van de documenten verschilde van school tot school. Het beval aan de beheerdocumenten aan te passen aan de behoeften van de organisatie van de opleiding en ze op passende wijze op te volgen.

Wat de bovenvermelde beheerdocumenten betreft, bezorgde de Federale Politie het Rekenhof enkel informatie over het schooldossier (zie [aanbeveling 4](#)) en het beheerscontract (zie [aanbeveling 14](#)).

Ze gaf wel aan dat ze eind 2022 een systeem had opgezet voor het beheer en de opvolging van de planning van de gevalideerde en gesubsidieerde opleidingen die de politiescholen organiseren. Daartoe vullen de scholen elk jaar bijlage 3 van het model van beheercontract in (zie [aanbeveling 14](#)). Ze vermelden daarin welke voortgezette (nodig voor een baremaverhoging) en functionele (verplicht voor het uitoefenen van specifieke functies) basisopleidingen ze het jaar nadien zullen organiseren. Die lijst wordt vergeleken met het federale opleidingsplan. De voortgezette opleidingen die in het federale opleidingsplan zijn opgenomen, komen in aanmerking bij de toekenning van de subsidie naargelang van de beschikbare kredieten na de prioritaire financiering van de basis- en functionele opleidingen. Zo weten de scholen aan het begin van het jaar welk subsidiebedrag zal worden toegekend als alle aangekondigde opleidingen worden uitgevoerd.

Volgens de Federale Politie is het beheercontract het belangrijkste beheerdocument. Het kan het jaarlijkse opleidingsplan en het jaarverslag vervangen. De scholen gaan ermee akkoord om bijlage 3²⁴ van het beheercontract te gebruiken om de subsidie te verkrijgen.

De Federale Politie wil ook een huishoudelijk reglement opleggen aan de erkende scholen, zoals dat van de ANPA.

Die veranderingen van praktijken vereisen dat de regelgeving wordt gewijzigd. De Federale Politie antwoordt dat verschillende wijzigingen in de regelgeving voor de politieopleiding in het algemeen in uitvoering zijn (directiebrevet, basisopleiding voor beveiligingsagenten) of gepland zijn (basisopleiding voor eerste inspecteurs en commissarissen). De regelgeving voor de basisopleiding voor inspecteurs wordt als laatste gewijzigd om rekening te kunnen houden met alle door te voeren wijzigingen.

<p>Aanbeveling 14 De beheercontracten sluiten zoals bepaald in de regelgeving; er een instrument voor aansturing van de kwaliteit van maken en de verbintenissen, de resultaatsdoelstellingen en de resources vastleggen; de DRP belasten met de opvolging van de uitvoering</p>	<p>Federale Politie Politiescholen</p>	
---	--	---

In zijn audit van 2022 stelde het Rekenhof vast dat de beheercontracten tussen de politiescholen en de minister van Binnenlandse Zaken, waarin de regelgeving sinds 2001 voorziet, nog niet waren gesloten. Bij het afsluiten van de auditwerkzaamheden in 2022 liet de Federale Politie het Rekenhof weten dat er besprekingen liepen met de politiescholen over een ontwerp van beheercontract. Voor de Federale Politie was de uitwerking van die beheercontracten een prioriteit.

Volgens de Federale Politie zijn de beheercontracten nog niet gesloten omdat er onzekerheid bestaat over de uiteindelijke financiering van de politiescholen (zie aanbevelingen 1, 16 en 18).

De Federale Politie is in haar antwoord van oordeel dat ze alles waarvoor ze bevoegd is heeft uitgevoerd. Ze stelt dat de beheercontracten zeer sterk afhangen van de herfinanciering van het volledige opleidingssysteem en van de steun die het federale niveau kan bieden, maar ook van de herinnering door de overheid aan de verplichtingen die gekoppeld zijn aan de erkenning van de scholen. Ze is van oordeel dat de scholen zich niet willen verbinden in beheercontracten omdat het federale niveau niet voldoende waarborgen biedt in termen van begrotingsmiddelen. De Federale Politie benadrukt dat ze echter hebben aanvaard bijlage 3 van het beheercontract te gebruiken om hun subsidie te verkrijgen.

<p>Aanbeveling 15 Richtlijnen uitvaardigen om de selectie en de aanwerving van het onderwijzende personeel te omkaderen op basis van de in bepaalde scholen ontwikkelde goede praktijken</p>	<p>Federale Politie</p>	
---	-------------------------	---

In 2022 stelde het Rekenhof vast dat er geen gemeenschappelijke bepaling voor alle scholen bestond voor de selectie van het vast onderwijzend personeel en de docenten.

²⁴ Zie [aanbeveling 13](#) wat de inhoud van deze bijlage betreft.

De Federale Politie heeft een nota opgesteld met de criteria voor de selectie en aanwerving van docenten. In juni 2023 heeft het college van de directeurs die nota gevalideerd. Het dossier zou begin 2024 worden voorgelegd aan het directiecomité van de Federale Politie en aan het Coördinatiecomité van de Geïntegreerde Politie (CCGPI).

De Federale Politie liet het Rekenhof in haar antwoord weten dat dat dossier op 25 maart 2024 werd gevalideerd door het directiecomité en op 16 april 2024 door het CCGPI. Op 22 mei 2024 werd een akkoord bereikt met de vakverenigingen. Volgens de Federale Politie is die nota bijgevolg van toepassing op de politiescholen.

De Federale Politie heeft overigens een onderrichting opgesteld die de niveaus van de lessen aan de politiescholen bepaalt. Het onderwijzend personeel wordt bezoldigd op basis van dat niveau.

Het Rekenhof is dan ook van oordeel dat deze aanbeveling werd uitgevoerd.

<p>Aanbeveling 16 De verdeelsleutel voor de federale lesgevers actualiseren, de criteria bepalen die hun selectie en aanwerving omkaderen en ze toewijzen op basis van de geactualiseerde behoeften</p>	<p>Minister van Binnenlandse Zaken Federale Politie</p>	
--	---	---

In 2022 stelde het Rekenhof vast dat de lesgevers die door de Federale Politie ter beschikking worden gesteld²⁵, worden verdeeld over de scholen, maar dat die toewijzing niet is aangepast aan de werkelijke toestand in de scholen. Die verdeling gebeurt op basis van de verdeelsleutel voor de inspecteurs in opleiding.

Volgens de Federale Politie zal de uitvoering van deze aanbeveling afhangen van het gevolg dat aan aanbevelingen 1, 13, 14 en 15 wordt gegeven.

4.3 Beheersing van de kosten van de basisopleiding

<p>Aanbeveling 17 Ervoor zorgen dat de Federale Politie een duidelijk beeld heeft van de totale kostprijs van de opleiding per aspirant, want die informatie is nodig voor elke hervorming op dat vlak</p>	<p>Federale Politie Politiescholen</p>	
---	--	---

In zijn audit van 2022 was het Rekenhof van oordeel dat de structuur voor de financiering van de scholen leidde tot aanzienlijke verschillen tussen die scholen. Het stelde vast dat de Federale Politie geen informatie had over de totale kostprijs van de opleiding per aspirant.

De Federale Politie liet het Rekenhof weten dat ze een aanvraag had ingediend voor een opleidingsbudget op basis van een bedrag berekend per aspirant. Dat bedrag, vastgesteld door de Federale Politie op basis van gegevens van Eurostat, bedraagt 7.000 euro. De staatssecretaris voor Begroting vroeg om dat bedrag te objectiveren. Er werd eerst een auditverzoek ingediend bij de Federale Interne Auditdienst. Dat verzoek werd geweigerd omdat de Federale Politie niet onder de bevoegdheid van die dienst viel. De Federale Politie heeft contact opgenomen met de FOD BOSA

²⁵ Artikel 12 van het koninklijk besluit van 28 februari 2002.

om een *spending review* uit te voeren van de financiële stromen van het politieonderwijs. De uitvoering daarvan zal afhangen van de mate waarin de Federale Politie financiële informatie van de politiescholen kan verkrijgen. De Federale Politie kondigt in haar antwoord aan dat ze voor 2025 een budget heeft gevraagd om een externe audit over die kwestie te organiseren.

De AIG liet het Rekenhof ook weten dat ook zij moeilijkheden ondervond om expliciete en globale boekhoudkundige gegevens te verkrijgen van de politiescholen om de kost van de opleidingen te bepalen. De informatie is onvolledig en onnauwkeurig.

Aanbeveling 18

De financiering van de politiescholen hervormen om te zorgen dat deze op billijke wijze wordt toegekend aan elke school (gelet op het werkelijke aantal aspiranten dat ze opleidt)

Minister van
Binnenlandse Zaken
Minister van Justitie

Volgens de Federale Politie zal de uitvoering van deze aanbeveling afhangen van het gevolg dat wordt gegeven aan aanbevelingen 1 en 17.

5 Conclusies

Na zijn opvolging is het Rekenhof van oordeel dat van de achttien aanbevelingen die het in zijn initiële audit van mei 2022 had geformuleerd, er drie zijn uitgevoerd, er acht in uitvoering zijn en dat er aan zeven geen gevolg werd gegeven. Het Rekenhof stelt vast dat er vooruitgang is geboekt sinds de audit die het in juni 2022 had gepubliceerd. Verschillende projecten staan op stapel en zijn gerealiseerd zoals het proces om de inhoud van de opleiding te harmoniseren. Ook met de omkadering van de scholen in geval van afwijzing van een aspirant gaat het de goede kant op, net als met het proces voor de selectie en aanwerving van onderwijzend personeel. Naast een dienst Opleidingsmanagement, ter vervanging van de ANPA, werd er binnen de DRP ook een cel Opleidingskwaliteit opgericht. Sinds eind 2022 verplicht de Federale Politie de scholen om hun geplande opleidingsactiviteiten te vermelden in een bijlage bij het model van beheercontract. Zo kan de Federale Politie de scholen het subsidiebedrag waarop ze aanspraak kunnen maken, berekenen en meedelen.

Het Rekenhof stelt echter vast dat de toewijzing van de middelen aan de scholen nog steeds niet gebaseerd is op een objectivering van de behoeften: de sleutel voor de verdeling van de aspiranten en federale lesgevers en voor de uitbetaling van de eerste schijf van de subsidie is niet herzien. De middelen zijn dus nog steeds niet eerlijk verdeeld. Bovendien is het nog steeds niet mogelijk de homogeniteit van de basisopleiding te garanderen, onder meer omdat de inhoud van de lessen niet is vastgelegd in referentiehandboeken, en de gecentraliseerde kwaliteitsbewaking waarin het koninklijk besluit van 6 april 2008 voorziet, is nog niet gerealiseerd. Het systeem van de probatiestage is niet geëvalueerd en de kwaliteit en homogeniteit ervan worden niet gecontroleerd. De stage is echter een essentieel onderdeel in het aanleren van het beroep door inspecteurs van politie. Dat de DRP de stage niet evalueert en opvolgt, komt doordat de stage vanuit regelgevend oogpunt geen deel uitmaakt van de basisopleiding van de inspecteurs en dat de verantwoordelijkheid ervoor ligt bij de politiedienst waarbij de inspecteur terechtkomt. De probatiestage behoort niet tot het huidige toepassingsgebied van het NEPO-project (Nieuw Politieonderwijs).

De visie op de basisopleiding voor politie-inspecteurs ontbreekt nog steeds, ondanks de lancering van het NEPO-project in mei 2023. Bij gebrek aan een dergelijke visie met duidelijke doelstellin-

gen is het moeilijk een effectief systeem voor kwaliteitsbewaking op te zetten. De proefprojecten die in dat kader in negen van de tien scholen zijn opgestart, zijn niet omkaderd door precieze richtlijnen en ook niet financieel ondersteund. Het doel van deze bottom-up benadering is om goede praktijken vast te stellen van samenwerking tussen de deelnemende politiescholen en de hogeronderwijsinstellingen. Eind 2024 is een evaluatie gepland.

Wat de omkadering betreft, zijn de beheercontracten, die in 2022 nochtans een prioriteit waren voor de Federale Politie, nog niet gesloten. Volgens de Federale Politie zal dat ook het geval niet zijn zolang de kwestie van de financiering van de scholen niet is opgelost. De Federale Politie stelt immers voor om de basisopleiding, en dus ook de scholen, te financieren op basis van een budget dat per aspirant wordt berekend. Ondanks dat er verschillende initiatieven zijn genomen, is de Federale Politie in dit stadium niet in staat dat budget te objectiveren, aangezien ze nog steeds geen duidelijk beeld heeft van de totale kosten van de basisopleiding noch van de kostprijs per aspirant-inspecteur.

Tot besluit is het Rekenhof van oordeel dat er, ondanks de verschillende projecten die zijn gevoerd, nog belangrijke acties moeten worden ondernomen voor vijftien van de achttien aanbevelingen die het had geformuleerd in zijn initiële audit die in juni 2022 werd gepubliceerd. Er zullen aanpassingen nodig zijn in de regelgeving om bepaalde aanbevelingen uit te voeren.

Dit verslag is enkel elektronisch beschikbaar,
in het Nederlands en het Frans, op rekenhof.be.

WETTELIJK DEPOT

D/2024/1128/36

COVERFOTO

Federale Politie

ADRES

Rekenhof
Regentschapsstraat 2
1000 Brussel

TEL.

+32 2 551 81 11

rekenhof.be